

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

KİMYA SEKTÖRÜ

Sektör Raporları

İhracat Genel Müdürlüğü

Kimya, Toprak ve Sağlık Endüstrileri Daire Başkanlığı

KİMYA SEKTÖRÜ

Kimya sektörü ürünleri oldukça geniş bir ürün yelpazesine sahiptir. Sektör; mineral yakıtlar/yağlar (27 GTİP’li), inorganik kimyasallar (28 GTİP’li), organik Kimyasallar (29 GTİP’li), eczacılık (30 GTİP’li), gübre (31 GTİP’li), boya, macun, vernik (32 GTİP’li), parfümeri ve kozmetik (33 GTİP’li), sabun (34 GTİP’li), albüminoid madde (35 GTİP’li), muhtelif kimyasallar (38 GTİP’li), plastik ve plastikten mamul eşya (39 GTİP’li) ve kauçuk ve kauçuktan eşya (40 GTİP’li) ürünlerini kapsamaktadır.

Armonize Sistem Kodu: (2705-2715, 28-35, 38-39, 4001-4010, 4014-4017)

Kimya sanayi, pek çok sektöre ara mal ve hammadde temin eden bir sanayi dalı olarak, gerek üretim gerekse de dış ticarete önemli bir role sahiptir. Kimya sektöründen ham madde kullanılmaksızın üretilen çok az sayıda ürün bulunmaktadır. Bu kapsamda; tarım ilaçları, sentetik gübreler, veteriner ilaçları, sentetik elyaflar, sabun, deterjan, temizleyiciler, plastik ham maddeleri, beşeri ilaç sanayi, kozmetik sanayi, boya, yardımcı maddeler, deri, tekstil, inşaat (boru, levha, kapı, pencere vb.) yapıştırıcı, derz, dolgu maddeleri, izolasyon malzemeleri, fotoğraf malzemeleri, barut ve patlayıcılar gibi birçok sanayi alanına nihai ve ara ürün sağlamaktadır.

Kimya sektörü yalnızca kendi içinde büyük bir üretim alanını ifade etmekle kalmamakta; pek çok imalat sanayinin gelişimine vesile olan, üretim zincirinin merkezinde yer alan stratejik bir sektör olma özelliği taşımaktadır.

Dünya üzerinde üretilen kimyasal ürünlerin %80’inden fazlası diğer sektörlerde ara mal veya ham madde olarak değerlendirilmekte olup imal edilen ürünlerin %95’i kimyevi madde ve mamullerini ihtiva etmektedir. Doğrudan ve dolaylı etkileriyle küresel ekonomiye yaklaşık 5,7 trilyon dolarlık katkı sağlamaktadır. Kimya sektörü dünya üzerinde yaklaşık 120 milyon kişiye istihdam oluşturmaktadır. Dünya genelinde yıllık bazda 2.000 yeni kimyevi madde ticarileştirilmektedir.

DÜNYADA KİMYA SEKTÖRÜ

Küresel kimya sektöründe nanoteknoloji, biyokimya, katalizatör, genetik, organik kimya ve polimer kimyası alanlarında yapılan son çalışmalar pozitif etkisini göstermeye başlamıştır.

Avrupa, kimyasal ürünler için geniş bir pazar olmaya devam ederken, Çin başta olmak üzere Asya ülkeleri oldukça güçlü bir büyüme kaydetmektedir.

Avrupa'nın en büyük gücü etkili ulaşım altyapısının ve hizmetlerinin bulunması ve katma değeri yüksek ve ileri teknoloji kimyasal ürün üretiminde çok önde olmasıdır. Bununla birlikte, yüksek vasıflı işgücüne sahip olan Avrupa kimya endüstrisi, kimyasalların üretiminde ve kullanımında yüksek çevre ve güvenlik standartlarına sahiptir. Ayrıca, Avrupa güçlü tarihsel kökenleri olan güçlü kimya şirketlerinden oluşan bir yapıya sahiptir.

Öte yandan, kimyasal ürün satışlarında ve kimyasal ürün ihracatında son 10 yılda çok büyük bir atak gerçekleştiren Çin ve diğer Asya ülkeleri, bazı noktalarda Avrupa'nın önüne geçmiş durumdadır.

DÜNYA TİCARETİ

Dünyadaki kimyasal madde dış ticaretinin coğrafi dağılımına bakıldığı zaman AB'nin halen en büyük dış ticaret hacmine sahip olduğu ve ayrıca Asya ülkeleri, Kuzey Amerika ve Körfez Ülkelerinin de ihracatta önde geldiği görülmektedir. Diğer taraftan, Trademap verilerine göre, 2025 yılında dünya kimya ihracatının ilk 3 sırasında ABD (%10,5), Çin (%7) ve Almanya (%6) yer almaktadır.

2025 yılı itibarıyla kimya sektörü ihracatının en büyük payını %43,7 ile mineral yakıt ve yağlar oluştururken, bu alt sektörü %15,8 ile ilaç sektörü ve %12 ile plastik sektörü izlemektedir.

Son yıllarda ülkemizde yapılan kimya yatırımlarının da etkisiyle küresel kimya ürünleri ihracatından aldığı payı istikrarlı bir şekilde artıran ülkemiz, International Trade Center (TRADEMAP) istatistiklerine göre 2018 yılındaki küresel kimya ürünleri ihracatından aldığı binde 4'lük payı 2025 yılında binde 7 seviyesine yükseltmeyi başardı.

Tablo 1. Fasil Bazında Dünya Kimya Sektörü İhracatı (Bin ABD \$)

FASIL	MADDE	2024	2025	24/25 Değişim (%)	2025 Pay (%)
27	Mineral Yakıtlar/Yağlar	2.438.214.116	2.251.518.764	-7,7%	40,01%
28	İnorganik Kimyasal	182.793.301	185.477.723	1,5%	3,30%
29	Organik Kimyasallar	486.009.504	525.752.700	8,2%	9,34%
30	Eczacılık Ürünleri	895.024.369	983.771.952	9,9%	17,48%
31	Gübreler	84.206.484	103.447.503	22,8%	1,84%
32	Boya, Macun, Vernik	90.655.435	90.020.629	-0,7%	1,60%
33	Parfümeri, Kozmetik	193.962.014	198.534.539	2,4%	3,53%
34	Sabunlar	81.987.114	85.604.405	4,4%	1,52%
35	Albüminoid Madde	41.719.797	45.422.964	8,9%	0,81%
38	Muhtelif Kimyasallar	273.943.178	285.479.596	4,2%	5,07%
39	Plastik ve Plastikten Mamul Eşya	746.663.571	746.257.415	-0,1%	13,26%
40	Kauçuk ve Kauçuktan Eşya	120.947.870	126.131.698	4,3%	2,24%
Toplam		5.636.126.753	5.627.419.888	-0,15%	100,00%

Kaynak: International Trade Center (ITC)-Trademap

Tablo 2. Ülkelere Göre Dünya Kimya Sektörü İhracatı (Bin ABD \$)

Sıra	ÜLKE	2024	2025	24/25 Değişim (%)	2025 Pay (%)
1	ABD	633.689.729	633.948.180	0,04%	11,3%
2	Çin	394.380.744	405.009.866	3%	7,2%
3	Almanya	348.383.946	358.628.128	3%	6,4%
4	Belçika	240.733.270	234.073.797	-3%	4,2%
7	Hollanda	208.110.709	223.012.398	7%	4,0%
6	Rusya	242.685.096	206.583.419	-15%	3,7%
5	İrlanda	159.154.940	200.150.950	26%	3,6%
8	İsviçre	174.547.064	189.023.997	8%	3,4%
9	Kanada	191.342.768	179.605.371	-6%	3,2%
10	BAE	150.389.188	173.203.330	15%	3,1%
11	İtalya	134.961.663	160.334.065	19%	2,8%
13	Fransa	156.277.540	159.798.565	2%	2,8%
12	Güney Kore	155.712.660	146.731.093	-6%	2,6%
14	Hindistan	144.089.122	132.569.829	-8%	2,4%
15	Norveç	113.473.323	108.693.279	-4%	1,9%
37	Türkiye	42.359.166	43.167.140	1,9%	0,77%
Genel Toplam		5.636.126.753	5.627.419.888	-0,15%	100%

Kaynak: International Trade Center (ITC)-Trademap

TÜRKİYE'DE KİMYA SEKTÖRÜ

Türk kimya endüstrisi, ağırlıklı olarak petrokimya, sabun, deterjan, gübre, ilaç, boya-vernik, sentetik elyaf, soda gibi çeşitli kimyasal hammadde ve tüketim ürünlerinin üretiminin gerçekleştirildiği tesislerden oluşmaktadır. Sektörde faaliyet gösteren firmalar ölçek ve sermaye kaynakları açısından farklılık göstermektedir. Sektörde faaliyet gösteren firmaların önemli bir kısmı küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluşmakla birlikte, büyük ölçekli firmalar ile çok uluslu şirketler de faaliyet göstermektedir.

Kimya Sanayi, lojistik önemi açısından çoğunlukla ülkenin kıyı bölgelerinde lokalize olmuştur. Petrol ve petrol ürünleri, deterjan, sabun, ilaç kimyasalları, boya gibi ürünleri üreten kimya firmalarının çoğu Marmara Bölgesinin üç büyük sanayi ili olan İstanbul, Kocaeli ve Sakarya'da, Ege Bölgesinde İzmir'de yerleşim gösterirken, gübre ve petrol ürünleri firmalarının çoğu Akdeniz Bölgesinde toplanmıştır. Ayrıca Akdeniz bölgesinde ana ham maddelerden olan soda, bikromat gibi önemli üretim merkezleri de bulunmaktadır.

Kimya sektöründe yaklaşık 2600 kimyasal madde ve müstahzarları üretilmekte ve bu üretimlerde kullanılan yöntem ve teknolojilerin bir kısmı küresel rekabete ayak uydurabilecek seviyededir. Ancak, plastik sektöründe plastik hammaddede yerli üretimin yetersiz oluşu, deterjan, temizlik ürünleri, sabun, tabii kauçuk gibi sektörlerde hammadde açısından dışa bağımlı olunması sektörün gelişimi için önemli bir engeldir.

Başta kimya sektörü olmak üzere farklı sektörler tarafından ihtiyaç duyulan test ve analizlerin yurt dışındaki akredite laboratuvarlarda veya yurt içinde TSE, TÜBİTAK ve üniversitelerde yapıldığı, kimya sektörü özelinde ihtiyaç olan test ve analizlerin gerçekleştirilebileceği, sektörün AR-GE çalışmalarına destek olabilecek, üniversite-sanayi iş birliğini de geliştirecek “Kimya Araştırma Teknoloji ve İnovasyon Merkezi (KATİM) AŞ” 2023 yılında kurulmuştur. KATİM tarafından 2024 yılından itibaren işletilen Kimya Teknoloji Merkezi (KTM), Gebze’de yerleşik Bilişim Vadisi’nde, 4 katlı bir binada, yaklaşık 4.000 metrekarelik alanda hizmet vermektedir. İhtiyaç analizi doğrultusunda, 4 odak sektör olan boya, kauçuk, kozmetik ve plastik sektörlerinde rutin testler, AR-GE analizleri ve eğitim/danışmanlık konularında faaliyet gösterildiği, bununla birlikte, otomotiv, beyaz eşya, savunma sanayi ve mobilya sektörlerine de hizmet verilmesi öngörülmektedir. Merkez laboratuvarlarında toplam 209 farklı test ve analiz yapılması ve bu testlerden 100 tanesinin akredite olmasının hedeflendiği, yurt dışında yapılan 39 testin KTM sayesinde milli imkanlar ile yapılabilmektedir. KTM binasında Kimyasal Analiz Laboratuvarı, Fiziksel ve Mekanik Analiz Laboratuvarı, Enstrümantal Analiz Laboratuvarı, Mikrobiyoloji ve Moleküler Biyoloji Laboratuvarı ve Rezerv Laboratuvarları yer almaktadır. Özellikle Rezerv Laboratuvarlarında, bünyelerinde yeterli çalışma alanı bulunmayan firmalara gerek cihaz anlamında donanım kolaylıkla erişim, gerekse fiziksel laboratuvar ortamlarının değerlendirilmesi çerçevesinde altyapı desteği verilebilmesi mümkündür.

29 Ağustos 2019 tarihinde açıklanan İhracat Ana Planı ile birlikte kimya sektörü beş hedef sektörden biri olarak belirlenmiştir. Kimya sektöründe dünya ihracatındaki payımızın yüzde 1’in üzerine çıkarılması hedeflenmektedir. Hedef ülke-hedef sektör yaklaşımı doğrultusunda, ihracata yönelik devlet desteklerinde hedef ülke ve hedef sektörlere yönelik desteklerde verilen destek oranında artışa gidilebilmektedir.

TÜRKİYE DIŞ TİCARETİ

**Tablo 3. Kimya Sektörü İhracatımız (Milyon ABD \$)*

MADDE	2024	2025	24/25 Değişim (%)	2025 Pay (%)
Mineral Yakıtlar	15.795	14.443	-8,60%	34%
Boya, Macun & Vernik	1.560	1.634	4,70%	4%
Muhtelif kimyasallar (yangın söndürme, dezenfektanlar...)	1.310	1.406	7,30%	3%
Plastik Hammadde	3.499	3.485	-0,40%	8%
Plastikten Mamul Eşya	7.421	7.733	4,20%	18%
Kauçuk & Kauçuktan Eşya	1.984	2.107	6,20%	5%
İnorganik Kimyasallar	2.993	3.899	30,30%	9%
Organik Kimyasallar	863	806	-6,60%	2%
Gübre	533	652	22,20%	2%
Bitki koruma ürünleri	210	216	3,00%	1%
Kozmetik Ürünleri	2.209	2.270	2,80%	5%
Temizlik Ürünleri	1.338	1.442	7,80%	3%
İlaçlar (Hayvansal Aşılar dahil)	2.200	2.404	9,30%	6%
	41.915	42.497	1,40%	100

Kaynak: TÜİK

2025 yılı itibarıyla kimya sektörü ihracatımızda en büyük payı %34 ile mineral yakıt ve yağlar oluştururken, bu alt sektörü %18 ile plastikten mamul eşya ve % 9 ile inorganik kimyasallar izlemektedir.

**Tablo 4. Ülkelere Göre Kimya Sektörü İhracatımız (Milyon ABD \$)*

Sıra	ÜLKE	2024	2025	24/25 Değişim (%)	2025 Pay (%)
1	İngiltere	1.675	2.254	26%	5,30%
2	Yunanistan	1.959	2.189	11%	5,15%
3	Hollanda	2.206	1.883	-17%	4,43%
4	Romanya	2.019	1.848	-9%	4,35%
5	İtalya	1.832	1.787	-2%	4,21%
6	ABD	1.997	1.695	-18%	3,99%
7	BAE	1.581	1.491	-6%	3,51%
8	Almanya	962	1.483	35%	3,49%
9	Rusya Federasyonu	1.394	1.272	-10%	2,99%
10	Irak	1.504	1.267	-19%	2,98%
11	İspanya	1.497	1.204	-24%	2,83%
12	KKTC	1.359	1.196	-14%	2,81%
13	Bulgaristan	908	1.023	11%	2,41%
14	Fas	690	975	29%	2,29%
15	Ukrayna	791	964	18%	2,27%
Liste Toplamı		22.372	22.532	0,71%	53%
Genel Toplam		41.915	42.497	1,90%	100

Kaynak: TÜİK

2025 yılı kimya ihracatımızın ilk 3 sırasında İngiltere (%5,3), Yunanistan (%5,1) ve Hollanda (%4,4) yer almaktadır.

İTHALAT

***Tablo 5. Kimya Sektörü İthalatımız (Milyon ABD \$)**

MADDE	2024	2025	24/25 Değişim (%)	2025 Pay (%)
Mineral Yakıtlar	24.093	20.362	-15,5%	31,1%
Boya, Macun & Vernik	2.499	2.475	-1,0%	3,8%
Muhtelif kimyasalar (yangın söndürme, dezenfektanlar...)	2.933	3.046	3,8%	4,7%
Plastik Hammadde	11.560	11.281	-2,4%	17,2%
Plastikten Mamul Eşya	4.066	4.348	6,9%	6,6%
Kauçuk & Kauçuktan Eşya	2.682	2.808	4,7%	4,3%
İnorganik Kimyasallar	2.391	2.416	1,1%	3,7%
Organik Kimyasallar	8.957	8.422	-6,0%	12,9%
Gübre	1.716	2.007	17,0%	3,1%
Bitki koruma ürünleri	477	385	-19,3%	0,6%
Kozmetik Ürünleri	1.487	1.805	21,4%	2,8%
Temizlik Ürünleri	826	852	3,2%	1,3%
İlaçlar (Hayvansal Aşılar dahil)	2.790	3.185	14,2%	4,9%
	68.717	65.685	14,2%	-4,5%

Kaynak: TÜİK

2025 yılı itibarıyla kimya sektörü ithalatımızda en büyük payı %31 ile mineral yakıt ve yağlar oluştururken, bu alt sektörü %18 ile plastik hammadde ve % 12,9 ile organik kimyasallar izlemektedir.

***Tablo 6. Ülkelere Göre Kimya Sektörü İthalatımız (Milyon ABD \$)**

Sıra	ÜLKE	2024	2025	24/25 Değişim (%)	2025 Pay (%)
1	Rusya	31.354	28.459	-10,2%	27,3%
2	Çin	6.379	6.485	1,6%	6,2%
3	Almanya	4.952	5.276	6,1%	5,1%
4	ABD	4.707	4.675	-0,7%	4,5%
5	Suudi Arabistan	2.792	3.305	15,5%	3,2%
6	Güney Kore	3.243	3.229	-0,4%	3,1%
7	İtalya	2.782	2.826	1,5%	2,7%
8	Fransa	2.364	2.376	0,5%	2,3%
9	Hindistan	2.067	1.774	-16,5%	1,7%
10	Irak	1.664	1.699	2,1%	1,6%
	Liste Toplamı	62.303	60.104	-3,5%	58%
	Genel Toplam	105.203	104.116	-1,0%	100

Kaynak: TÜİK

Kaynaklar

- International Trade Center (ITC), Trade-Map (<http://www.trademap.org/>)
- Avrupa Kimya Endüstrisi Konseyi (CEFIC) verileri (<http://www.cefic.org/>)
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kimya Sektörü Raporları (<http://www.sanayi.gov.tr>)
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)

*EK: Ürün Grupları Hakkında GTİP Açıklamaları	
Mineral Yakıtlar	2705-2715 GTİP'lerden muhtevadır.
Boya, Macun & Vernik	32. fasıldan oluşmaktadır.
Muhtelif kimyasal maddeler (yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	38. fasıldan oluşmaktadır. (3808 hariç)
Plastik Hammadde	3901-3915 GTİP'lerden muhtevadır.
Plastikten Mamul Eşya	3916-3926 GTİP'lerden muhtevadır.
Kauçuk & Kauçuktan Eşya	4001-4010 ile 4014-4017 GTİP'lerden muhtevadır.
İnorganik Kimyasallar	28. fasıldan oluşmaktadır.
Organik Kimyasallar	2901-2935 GTİP'lerden muhtevadır
Gübre	31. fasıldan oluşmaktadır.
Bitki Koruma Ürünleri	3808 GTİP'lerden muhtevadır.
Kozmetik Ürünleri	33.Fasıl (3301-02 hariç) ile 9616 no.lu GTİP'den muhtevadır.
Temizlik Ürünleri	3401 ve 3402 GTİP'lerden muhtevadır.
İlaçlar (Hayvansal Aşılar dahil)	2936-2941 ile 3001-3004 GTİP'lerden muhtevadır.